

דברי ראש הממשלה אהוד אולמרט לעצרת הפתיחה המרכזית לציון

יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשס"ח

שישה מיליון בני אדם.

אחד, ועוד אחת, ועוד משפחה, ועוד שתיים, ועוד פעוטה עולת ימים, ועוד נער מתבגר, ועוד כלה בחופתה, ועוד אם מניקה, ועוד קשיש, ועוד מאה, ועוד רבבה – והמספר המפלצתי, הבלתי נתפש – שישה מיליון.

שישה מיליון בני אדם.

63 שנה חלפו מאז הופסקה פעילותם השטנית של בתי החרושת למוות שהפעילו הנאצים ועוזריהם. למעלה משני דורות עברו מאז חדלו גלגליה של מכונת המוות המשומנת מלהביא לקיצם את חייהם של עוד ועוד יהודים. אך גם בחלוף הזמן הזה נותרו מימדיה של השואה הנוראה נשגבים מבינת כל בר-דעת, מזעזעים מכדי להיתפש, מצמררים מכדי להתקבל.

עדיין 63 שנה אחרי, מי היה מאמין, ראשה המכוער של שנאת היהודים והישראלים מזדקר לו מעל במות שונות ברחבי תבל - עדיין מסית, ומרעיל, ומדיח. ובין אלו לא נפקד גם קולם של המכחישים. אלו, שטינתם מעבירה אותם על דעתם, אלו שבהבל פיהם מתכחשים לזוועה הגדולה ביותר שידעה האנושות עלי אדמות.

להם - השונאים, המכחישים וחורשי הזדון באשר הם – ולכל אלו המתירים להם לפעול בסביבתם, נאמר ביום זה: לעולם לא תהא עוד! אתם המתכחשים לאמת המתועדת במיליוני מסמכים; אתם המתכחשים למסילות ולמשרפות ולמחנות ההשמדה שנותרו כזיכרון אילם; אתם המתכחשים לעדות הראיה של מיליוני בני אדם – לא הדיוק ההיסטורי מעניין אתכם. ברצונכם לשלול את הצדקת קיומה של מדינת היהודים – וטועים לחשוב

אבל מדינת ישראל - החוגגת בשבוע הבא שישים שנה לעצמאותה - לא בגלל השואה היא קמה. מדינת ישראל היא מימוש זכותו הטבעית של העם היהודי לחיות כעם חופשי בארצו, ארץ ציון ירושלים. השואה רק הבליטה את הצורך בהקמתה - ואת המחיר הנורא שנאלץ העם היהודי לשלם על העדרה של מדינה, היכולה לשמש מגן ומקלט ליהודי העולם.

לא יובל עוד ילד יהודי, נושא ידיו כלפי מעלה לאות כניעה, אל עבר גיא ההריגה; לא יופרדו עוד איש מרעייתו, ילדה מאביה ונכד מסבתו – רק משום שהם יהודים. לא יושפלו עוד קשישים בכיכר העיר, יבוזו ויוכו עד נשימתם האחרונה – רק משום שהם יהודים.

קהל נכבד,

השנה עומד יום הזיכרון לשואה ולגבורה בסימן עלייתם, גבורתם וחייהם של מאות אלפי הניצולים שבנו את ביתם בישראל – אלו שאספו את רסיסי השבר ואזרו את הכוח להגשים את החלום.

רבים מן הנערות והנערים שאך שנים ספורות קודם לכן לחמו על חייהם בגטאות ובמחנות ההשמדה, התגייסו עם עלייתם ארצה למאבק על הקמת המדינה. מצויידיים בנשק עברי פשוט ודל, הכשרה קצרה ומזורזת, נשלחו העולים למלחמתו החשובה ביותר של עמם, היא מלחמת העצמאות. בכך קיימו, הלכה למעשה, את הציווי "ובחרת בחיים". רבים מאותם לוחמים לא שבו מן הקרבות בחזיתות השונות, מהלחימה במסגרת המחתרות ולאחר מכן ביחידות צה"ל שקם על יסודן.

בשבוע הבא, כשנתייחד עם זכר הנופלים במערכות ישראל בסימן שישים שנה להקמת המדינה, נזכור גם אותם, את הנרדפים שהיו למצילים, את החולמים שהיו ללוחמים, את אלו שבדמם ציוו לנו חיים על אדמת הארץ הזו.

אך רבים מניצולי השואה שנשאבו לתוך חיינו מתוך המחנות, הגטאות, הבדידות ביערות – הפכו להיות חלק בלתי נפרד מחיי החברה הישראלית המתחילה את מלחמת הקיום שלה לאורך 60 שנה. אין תחום בחיינו, בצבא ובביטחון, במדע ובתרבות, בחינוך ובספורט, באוניברסיטאות ובמכוני המחקר – שבו לא תרמו אנשים אלו שרק שנים ספורות קודם לכך פרפרו בתוך מחנות הריכוז, והצליחו להיחלץ משם בעור שיניהם, תרתי משמע. הם שאבו מאגרים אדירים של רצון חיים, אומץ להכיל את כאבם, ותשוקה אדירה להקים חיים חדשים, מלאי תקווה ומלאי עוצמה – במדינה החדשה שאך נולדה.

בתערוכה המתקיימת בימים אלה, כאן במוזיאון "יד ושם", נראה דבר מופלא. כיצד הישראליות, אותה רוח אופיינית מיוחדת שכל חיינו, התפארנו אנחנו הצברים, ילידי הארץ, ביצירתה, היא במקרים רבים פרי רוחם וכישרון יצירתם של ניצולי שואה שהגיעו לכאן כאנשים מתבגרים, או בוגרים שלמדו שם, שבקושי דיברו את שפתנו.

"שרוליק" – נוצר על ידי דוש. כמה מגילויי ההומור האופייניים ביותר לסלנג הישראלי המתחדש, הוכנסו לשפה העברית על ידי עיתונאי, פליט שואה, שעלה מהונגריה בשם פֶרְנַץ קישון, או כפי שנקרא כאן אפרים קישון; כמה מהבולטים במותגים שמייצגים את התעשייה והכלכלה הישראלית וגם מוסדות חברה ותרבות – עוצבו לא על ידי צבר עם בלורית משובבת לב, אלא על ידי מעצב, ניצול שואה, חתן פרס ישראל לעתיד בשם דן רייזינגר. וכך, בתיאטרון, בקולנוע, בספורט, במדע, בחינוך, בביטחון – בכל אחד מתחומי חיינו.

דווקא, ביום הזה – יותר מכל יום אחר, אנו קדים קידה עמוקה של אסירות תודה. זוקפים את גווננו בגאווה אין קץ על תרומתם של ניצולי השואה לבניין הארץ הזו.

אין כח בעולם שיכול לרוח העם הזה, שפרצה מתוך תהומות ההשמדה אל פסגות היצירה וההצלחה, הבניין והכח, של מדינת ישראל.

ביום זה, ראוי שאומר כראש ממשלת ישראל – לא תמיד ידעה המדינה למלא את חובתה כלפי הניצולים. לדאבון הלב, אנו חטאנו וכשלנו בקיפוח זכותם של הניצולים לקיים חיים של איכות וכבוד, ולא תמיד ידענו לשבץ את צרכיהם בתוך המגוון הגדול כל כך של נושאים שעומדים על סדר היום של הקצאת משאבינו.

דיברנו על השואה ולקחיה, על הרוצחים ועל הקרבנות, אך טחו עינינו מראות את חלק מהניצולים שוקעים בחיים של עליבות ועוני. אין לכך הצדקה ואין לכך כפרה.

שינינו זאת. הקצנו השנה ולשנים הבאות את המשאבים כדי להבטיח קיום בכבוד לכל הניצולים. לא רק בניסיון לכפר על חטאי העבר של כל ממשלות ישראל – אלא כדי לקיים חובה מוסרית נעלה שאנו גאים להכיר בה ולשאת במלוא האחריות לה.

היום, מדינת ישראל, בת השישים, מבטיחה למיליוני היהודים שנעלמו לדממת נצח, כי לעד ננצור את זכר מאורעות השואה.

תקומתה של המדינה, פריחתה ושגשוגה וקיומם בכבוד בתוכה של ניצולי השואה – הם הדרך הטובה מכל, לזכור ולצעוד קדימה.

נזכור, נזכיר, וניזכר – כאן, מחר, ובכלל – כי בזיכרון תהא תקומתנו, ובבניין העתיד, הביטחון והשלום של מדינת ישראל – תימצא תקוותנו ונחמתנו.

תודה רבה.